

zich vooral bezig hield met de micro's, speciaal de bladrollers. Vooral op avonden, waarop het licht regende, kwamen ontzettend veel nachtvlinders op het laken.

Een van de doelen van de Stichting Papua Insects, het inventariseren van de insectenfauna in Papua, kwam dus goed uit de verf. Ook in het tweede doel, het bevorderen van de entomologie ter plekke, is veel tijd gestoken. We hadden veel contact met docenten van de universiteiten van Jayapura (UNCEN) en Manokwari (UNIPA). Er zijn voordrachten gehouden voor biologiestudenten en demonstraties gegeven van de nachtvlindervangst; op beide activiteiten kwamen in Manokwari ruim 60 studenten af! Ook hebben we een dagexcursie met studenten in het oerwoud bij Manokwari gehouden. De contacten, die er al waren met UNCEN, zijn verder aangehaald en ook met UNIPA wordt nu dus samengewerkt.

De komende tijd zal nodig zijn om het meegenomen materiaal op naam te brengen, waarbij ongetwijfeld zal blijken dat er nieuwe soorten voor de wetenschap zijn ontdekt.

Informatie over deze vijfde expeditie is te vinden op de website van de stichting:

<http://www.papua-insects.nl/index/Newsletter%20December%202011.htm>.

In Entomologische Berichten (december 2011) is een uitgebreid artikel van 14 bladzijdes te vinden over de resultaten van de vorige vier expedities en de doelstellingen van de Stichting Papua Insects.

Natuurmuseum Fryslân breidt uit met 140 ha Peter Koomen

In 1992 werd het Leeuwarder Bos aangeplant. Ten noorden van Leeuwarden werd een gebied van bijna 140 ha vol gezet met boompjes volgens de regels van een productiebos: de bomen gingen zó de bemeste weidegrond in, op gelijke afstand in keurige, kaarsrechte rijen. Nu, na 20 jaar, beginnen de boompjes zo groot te worden dat je door de bomen het bos begint te zien. Hoewel aangelegd als productiebos, krijgen natuurwaarden steeds meer aandacht van de gemeente Leeuwarden. Er lopen Schotse Hooglanders te begrazen, er worden open plekken gecreëerd en er worden bomen geringd, geknakt en gelierd (met kluit en al omver getrokken). Veel gekapt hout blijft liggen en er worden houtwallen opgeworpen. De bedoeling hiervan is het bos voor meer organismen aantrekkelijker te maken: niet alleen voor spechten, maar ook voor paddenstoelen en insecten. Maar hoe weet je nu of dat lukt? Daarvoor zou je organismen moeten monitoren, maar de gemeente heeft daar de mensen niet voor.

Natuurmuseum Fryslân heeft die mensen ook niet uit voorraad leverbaar, maar had wel een andere grote wens: buitenlessen met schoolklassen. Vlakbij het museum is er echter weinig groen (behalve stadspark De Prinsentuin), maar het Leeuwarder Bos is gemakkelijk per boot te bereiken. In de stad is het mogelijk per pram een rondvaart te maken, en die pramen kunnen ook tot in het Leeuwarder Bos komen.

De praamvaarders zagen er wel wat in. Ook de hogeschool Van Hall Larenstein, vaste leverancier van stagiair(e)s bij het museum, werkte mee en hielp bij de aanstelling van een projectcoördinator Leeuwarder Bos bij het natuurmuseum: Arina Willems. Vorig jaar organiseerde zij de eerste experimenten voor een buitenles: een inleiding in het museum, een praamvaart de stad uit, veldwerk in het ‘buitenlokaal’ (het Leeuwarder Bos), een praamvaart terug en uitwerking/nabespreking in het museum. De eerste probeersels verliepen succesvol en dit jaar worden ze uitgebreid.

Het is uiteindelijk de bedoeling schoolkinderen te betrekken bij het monitoren van de ontwikkelingen in het Leeuwarder Bos. Het idee is kinderen te laten ervaren wat er zoal omgaat in het bos door ze gegevens te laten verzamelen over flora en fauna, die gegevens en de veranderingen daarin zichtbaar te maken via bijvoorbeeld een website, en de kinderen op die manier door de jaren heen te betrekken bij de ontwikkeling van ‘natuur’ in de directe omgeving. Om dat alles meer handen en voeten te geven, is er dit voorjaar een stagiair bij het museum werkzaam: Jeroen Breidenbach, onder begeleiding van Arina en ondergetekende. Zijn opdracht is

tweeledig: 1) zoveel mogelijk gegevens bij elkaar sprokkelen over flora en fauna, hetzij door eigen onderzoek, hetzij door samenwerking met natuurwerkgroepen, hetzij door bestaande gegevens boven water te krijgen, zodat we een soort nulmeting 2012 krijgen; en 2) allerlei inventarisatiemethoden uitproberen om te kijken of die geschikt zijn (te maken) om door kinderen uit te laten voeren. Natuurwerkgroepen (zoals de Vlinderwerkgroep Friesland) kunnen hierbij op verschillende manieren helpen:

- gegevens uit recente jaren aanleveren uit eigen collecties/bestanden om de soortenlijst 2012 zo compleet mogelijk te krijgen;
- gegevens verzamelen door ook eens naar het Leeuwarder Bos te gaan (als daar iets opzichtig voor moet gebeuren, graag eerst contact opnemen);
- meedoen met het inventarisatieweekend dat gepland is op 23-24 juni;
- suggesties doen voor inventarisatiemethoden die voor kinderen geschikt zijn.

Voor al deze zaken kan contact worden opgenomen met Jeroen Breidenbach (jbreidenbach@natuurmuseumfryslan.nl) of Peter Koomen (pkoomen@natuurmuseumfryslan.nl, tel. 058-23322 45 b.g.g. 44). Alvast bedankt voor iedere vorm van medewerking. We helpen nog wel een keer herinneren!